

byrd, som afgives, kan Vedkommende ikke, ligesaa lidt som for en Attest i en Studsmaalbog, derfor drages til Ansvar, om han end har sagt Noget, som maatte findes ikke strengt at kunne bevise at være stemmende med Sandheden.

Woyen: Den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 6te District (Née) yttrede, at det ikke var ham alene, men mange Andre her i Salen vitteligt, at der ikke blot var afgivet enkelte, men mange Erklæringer, der ikke stemmede overens med Sandheden. Jeg vil ikke indlade mig paa at undersøge, hvorvidt dette er rigtigt eller ikke, men jeg skal blot bemærke, at naar mange Embedserklæringer vides at være af denne Natur, saa synes deri at ligge et Beviis for, at man ikke med synderlig Strengthed holder paa at holde Embedserklæringer hemmeligt, og at der altsaa med temmelig Lethed maa være Leilighed til at blive bekjendt med dem, enten hos Attestens Udsteder eller hos dens Modtager. (Née: Men man kan ikke faae dem beskrevne. Formanden ringer.) Forøvrigt maa jeg bemærke derved, at naar de ikke findes stemmende med Sandheden har man altid Leilighed til at paatale dem; men Dommen om deres Paalidelighed kan neppe antages at være upartist, da den er fældet af den, hvem Erklæringen angaaer. Naar den samme ærede Rigsdagsmand har sagt, at det var et Faktum, at Mange maatte komme til at opoffre deres politiske Tro, maatte krybe for Embedsmændene for at faae en gunstig Attest, saa skulde jeg formene, at om Erklæringen end var given offentligt, saa vilde en lignende Lavhed kunne benyttes som Middel til at erholde den efter Ønske.

Ordføreren: Da flere af de foregaaende Talere have betegnet Embedsmændenes Erklæringer som hemmelige, maa jeg gjøre opmærksom paa, at denne Betegnelse ikke er aldeles passende, thi der gives ikke nogen almindelig Bestemmelse for, at alle Erklæringer skulle holdes hemmelig, og de holdes derfor i Reglen heller ikke hemmelige. Det hænder meget hyppigt, at Vedkommende henvender sig til Øvrigheden for at faae at vide, hvad den i en Sag har erklæret, og det er ligesaa hyppigt, at Øvrigheden meddeler Oplysning derom. Jeg har selv mange Gange været i saadanne Tilfælde. Embedserklæringer kunne heller ikke efter deres Natur og den Maade, hvorpaa de udfærdiges, forblive hemmelige, idet de i Reglen altid indføres i Copibøger eller Erklæringsprotocoller, som blive beroende ved Embedscontoirerne, afleveres til Eftermanden og i sin Tid overgaae til Arkiverne. Det Samme er Tilfældet med de originale Erklæringer, som indsendes til høiere Autoriteter, og skulde Vedkommende, naar de henvende sig til de locale Øvrigheder og begjere sig meddeelt Indholdet, møde et Afslag, og de derhos troe, at der i Erklæringen er Noget, som det kan være dem magtpaaliggende at berigtige, staaer det dem jo frit for at henvende sig til den overordnede Autoritet, for i fornødent Fald at faae Leilighed til i saa Henseende at meddele yderligere Oplysninger. Jeg troer endvidere at burde tilføie, at Embedsmand ofte forud have udtalt, hvad de agte at erklære, og ere sædvanlig saa meget mere tilbøielige hertil, som de derved faae Leilighed til hos de Paagjældende at erhverve Oplysning om enkelte Punkter, der maa skee ikke ere behørigt opklarede.

Ordføreren: Naar jeg skulde angive Grunden til, at Udvalget ikke har sluttet sig til det nu anførte Ændringsforslag, saa vilde jeg først og bedst kunne gjøre det ved at slutte mig til de Øtringer, som af den ærede 2de Kongevalgte (Tscherning) bleve fremsatte. Den egentlige Grund, som maatte lede Udvalget til ikke at foreslaae Optagelsen af denne Paragraph, det er den, at den forekom os ikke at have sin rette Plads i Grundloven, dette Ord taget, om jeg saa maa sige, baade i en mere speciel og mere almindelig Betydning. Det vil nemlig for det Første letteligen sees ved at sammenholde den her foreslaaede Paragraph med de andre Bestemmelser, blandt hvilke den skulde tage Plads, at den virkelig er af en heelt forskjellig Charakter fra disse, at det navnlig maa synes yderst tvungent, saaledes som Forslagsstilleren gjorde under den foreløbige Behandling, at sammenstille den her omtalte Krænkelse af Sandheden med en Krænkelse af Huusfreden; men der taler herimod tillige den almindeligere Grund, som saa klart og skarpt blev udtalt af den ærede 2de Kongevalgte (Tscherning), at en saadan Bestemmelse synes ikke at passe netop med den hele nye Skikkelse af det offentlige Liv, som

ved Grundloven skal bringes i Live, hvorefter der netop vil gives ganske andre Betejnelser, som skulle og bør betragtes mod de Misbrug, som naturligtvis kunne indtræde, ogsaa i den i Forslaget omhandlede Retning. Det synes ogsaa, at de Grunde, man her har anført for dette Forslag, meget stærkt hænge sammen med den tidligere Tilstand; man har talt om Principerne hos Cancelliet og de andre Collegier og den hele Fremgangsmaade, som der brugtes, idet man synes at have glemt, at Saameget nødvendigen i Fremtiden vil forandres i de ældre Regjeringsprinciper og den Fremgangsmaade, der var en Folge af disse.

Frolund: Det er blot et Par Ord, jeg har at sige. Den megen Tale, som har været om § 67, har ikke kunnet forandre idetmindste min Mening, idet det forekommer mig, at der er ligesaamegen Grund til at optage dette Forslag som flere af de andre, hvilke det ærede Udvalg har tiltraadt. Jeg skal ikke gaae ind paa det Foredrag, som den ærede 2de Kongevalgte (Tscherning) holdt. Der er vistnok overmaade meget Sandt deri; men det kommer an paa, paa hvilket Standpunkt man stiller sig, og naar man gaaer ud fra den personlige Sikkerhed, som det forekommer mig hyppigen er krænkert, saa troer jeg, at der er god Grund til at holde paa en saadan Bestemmelses Optagelse i Grundloven.

Da ingen Flere begjerede Ordet, stred man til Afstemning, hvorved:

65) Udvalgets Forslag: „Boligen er ukrænkkelig. Huusundersøgelse, Beslaglæggelse og Undersøgelse af Breve og andre Papirer maa, hvor ingen Lov hjemler en særegen Undtagelse, alene skee efter en Retskjendelse.“

vedtoges eenstemmig med 118 Stemmer.

66) Nées Forslag: „Efter § 67 b tilføies som ny Passus eller som ny Paragraph: „Enhver Embedserklæring over private Anliggender skal, paa Forlangende, meddeles den Vedkommende.““

forkastedes med 75 mod 37 Stemmer.

Derefter gik man over til § 68, hvortil Afstemningslisten indeholder Følgende:

67) Scavenius's Forslag: At istedetfor de Ord: „hvor Almeenvellet kræver det“ sættes følgende: „naar den behøves til et offentligt Brug.“

Anmærkn. Dette Forslag er indkommet for sildig, men anbefales til at komme under Forhandling

68) Tschernings Forslag, tiltraadt af Udvalgets Mindretal (Christensen, Gleerup, Jacobsen): Hvis Comiteens Majoritets § 68 antages, foreslaaes Ordet „fuldstændig“ udeladt.

69) Udvalgets Forslag: At Paragraphen begynder saaledes: „Eiendomsretten er ukrænkkelig.“

70) Udvalgets Forslag: At istedetfor „tilsvarende Erstatning“ sættes „fuldstændig Erstatning“.

71) Udvalget: Ingen kan tilpligtes at afstaae sin Eiendom, uden hvor Almeenvellet kræver det. Det kan kun skee ifølge Lov og mod tilsvarende Erstatning.

Formanden: Det Forslag, der er opført under Nr. 67, er ved den foreløbige Behandling, formodentlig ved en Forglemmelse, ikke fremkommet; men da den ærede Forslagsstiller lægger Vægt paa Forslaget, troer jeg, at der nu er Grund til at tilstede dets Behandling og Afgjørelse. Jeg veed ikke, om Noget vil yttre sig i denne Anledning.

Winther: Jeg vil blot tillade mig at bemærke, at da det paa Grund af Sygdom engang traf sig, at jeg forsilddigt indleverede et Amendement, saa modsatte den ærede Cultusminister sig det, og det kunde derfor ikke blive bragt under Afstemning uden Forsamlingens Afgjørelse. Jeg maa derfor insistere paa, at den samme Fremgangsmaade i dette Tilfælde bliver befulgt.

Westergaard: Jeg vil blot bemærke, at det sidstnævnte Amendement blev indleveret samme Dag, som Afstemningen skulde foregaae og blot oplæst for Formanden, medens det heromhandlede, under Nr. 67, er blevet indleveret for længere Tid siden, ligesom det